

LBRIS

We know
books

VIAȚA SFÂNTULUI NICOLAE

povestită de Părintele Necula

Ilustrații de Cezar Mandă

Bookzone
BUCUREȘTI, 2025

Cum se vede viața unui Sfânt dinspre Șcheii Brașovului

M-am gândit mult în ce mod să încep viața aceasta, a Sfântului Nicolae cel din Mira Licie. Am încercat în fel și chip să încep, dar a trebuit să-mi aduc aminte de copilăria mea ca să înțeleg că orice poveste cu Sfinți are, la rândul ei, o copilărie. Pentru mine povestea începe cu o noapte înghețată de iarnă. Pentru că aveam doi unchi ce purtau numele Sfântului Nicolae, deseori, copiii casei – și ne strângeam ceva – ne bucuram de bucuria părinților noștri în ziua aceea specială. Povesteau mult părinții noștri, ca niște copii crescuți prea repede oameni mari, și părea că iarna de afară le dădea cuvinte. Înghețul de afară dezghețase vocile lor, și ca să o auzim pe Mamaia, mama tatei, a trebuit să facem toți liniște.

Trebuie să vă spun că ei îi plăcea cel mai mult la biserică. Biserica din *Șcheii Brașovului*, cartierul unde ea locuia și noi mergeam ca în vacanță – locul este minunat până astăzi –, era pentru toți Biserica. Nu mai trebuia să spunem unde sau cum se cheamă ea. Zicem simplu Biserica. Sau la Sfântul Nicolae! De altfel, în casa oricărui șcheian ce se respecta aveai câte o icoană cu Sfântul acesta despre care părinții ne învățaseră că nu este doar acela care umple bocănceii copiilor cu dulciuri ori

LBRIS

We know
books

cu oarecare cărți și carioci și napolitane, ci că el este Părintele Șcheilor. Eu am crezut multă vreme că el chiar locuia acolo, în biserica aceea majestuoasă. Și că uneori ieșea să se răcorească în veri călduroase tocmai sus, în capătul coastei, în drumul ce ducea spre Fântânița Popii. Acolo era o troiță frumoasă. Ca o căsuță. Era locul în care Mamaia urca – de vreo 20 de ani – în fiecare zi ca să aprindă candela. Era, într-un fel, prietenă cu Sfântul Nicolae și tocmai de aceea ne bazam pe ea de fiecare dată când voiam să-i spunem ceva Sfântului.

De astă dată, Mamaia se hotărâse să ne povestească ea despre Sfânt. Uimiți, ne-am strâns în jurul ei. Plină de zâmbet, ne-a spus povestea pe care o știa de la Maica, mămica ei, care-și dormea somnul de veci în liniștea din cimitirul bisericii. Pe când eram numai ochi și urechi a început cuminte, liniștită și cu voce caldă:

– Știți voi oare troița din drum, spre văgăună, aceea cu lații de lemn vopsiți tricolor?

Cum n-am fi știut-o, că doar era în drumul nostru, ba mai mult, îi datoram oprirea săniilor noastre când ne coboram cu viteză mare dinspre coastă! Mamaia n-a așteptat însă răspunsul nostru, pentru că l-a ghicit.

– Ei bine, acolo avea prăvălie și un pic de birt un frate de-al bunicii mele. Om hotărât, dar taciturn, tăcut tare. Muncea mult și deseori închidea târziu locul acela unde oamenii nu prea plăteau, că nu aveau mare lucru, dar stăteau de multe ori la povești. Ajuta mult pe nevoiași și uneori spunea că a pierdut foaia din caietul cu datorii.

Ei, aici am avut noi ceva probleme, că noi știam de caietul cu linii – dictando – sau cu pătrățele – prietenul nostru la aritmetică –, dar cum e cu caietul de datorii a trebuit să ne explice Mamaia. Era anume făcut pentru cei care nu aveau bani

să plătească și se treceau ca pe o listă de prezență, să se știe ce au luat, și când aveau bani plăteau parte din datorii ori totul. Și omul acesta avea un obicei. Mai oferea din când în când câte ceva de băut bărbaților și uneori mai exagera și el cu băutura. Știau că a exagerat când nu se întorcea spre casă prin mijlocul uliței, ci o lua pe după grădini, locul pe unde o luam și noi spre casa ei când nu eram tocmai curați la revenirea din pădure. Și lungind așa, ni se părea prea scurt drumul, dar Mamaia ne scoțea ea din toate necazurile ce le-am fi putut avea cu ai noștri.

Omul avea însă o parte bună în sufletul lui. Mereu vorbea cu Sfântul Nicolae. Ba mai mult, când trecea spre casă pe ocolite se oprea tot timpul la troița unde își avea sălașul Sfântul Nicolae, care zâmbea – ca Mamaia – dintr-o icoană care ne impresiona pe toți pruncii. Și pe care o sărutam cu drag atunci când ea ne deschidea poarta grea, roșcată și mușcată de vânturi, ploi și zăpezi a „căsuței lui Nicolae”.

– Ei bine, ne-a spus ea, într-o seară precum aceasta de ajun de Sfânt, pe când în case se lăsase liniștea somnului copiilor ce așteptau daruri pe pervaz, unchiul meu s-a dus către casă ocolind centrul sătucului de pe coastă. Viscoala tare și atunci – abia atunci am observat și noi că afară ninge grozav și un vânt suiera printre brazii din curte și de pe Tâmpa, coama de munte ce apără Brașovul de veacuri – și îi va fi fost greu să urce panta aceea unde voi faceți ghețușul ca sticla în fiecare an. A urcat totuși și, vesel că ce a fost greu a trecut, a salutat ca întotdeauna pe Sfântul ce-i zâmbea din icoană așa cum ne zâmbește și nouă. De data asta chiar a zis: „La mulți ani, Sfinte Nicolae, Doamne ajută să fim bine și Dumneata să ai daruri bogate pentru copii!” Și, ghiduș ca un zâmbet, s-a coborât către podul ce trecea, în capăt de stradă, peste apa ce venea cumișită dinspre Fântânița Popii. Atât că acolo a fost cuprins de o haită de lupi. Mari, fioroși. Nici măcar ninsoarea ce se așternuse nu îi venea în ajutor

ca să scape din colții lor feroși. Vedea ochii sticloși ai lupului ce conducea haita. Și a înțeles că i-a venit sfârșitul.

În fața morții și-a adus aminte de prietenul său ce locuia în coasta dealului și a strigat șoptit, cu puținul glas pe care i-l mai îngăduia frica: „Sfinte Nicolae, ajută-mă!” Și înainte de a cădea cu totul în zăpada viscolită, a zărit cum Sfântul Nicolae cobora cu toiagul său pe cărarea ce tocmai o făcuse la coborâre. Și, din două zvârlituri de toiag, haita s-a împrăștiat. Oamenii din capul locului l-au aflat nu după mult timp rostogolit în zăpada ce crescuse sub puterea vijeliei ce se pornise. L-au aflat căzut chiar în capul podului aceleia – eu însumi l-am cercetat pe când se transformase mai curând într-un pod peste gunoaie – pentru că îi alertaseră urletele lupilor, feroase și flămânde. Când l-au ridicat de jos, omul nu mai semăna cu acela pe care-l cunoșteau ei. Părul i se albise și ochii lui erau albaștri. Și așa avea să rămână toată viața lui.

Scăpat de urgia lupilor, omul și-a schimbat viața. În primul rând, a renunțat să mai țină birt și în locul său a pus o cruce de piatră, frumoasă și luminoasă, acolo în capătul văgăunii. Apoi din banii săi a refăcut „căsuța lui Nicolae” ce-i devenise Sfânt și frate. Iar în biserica mare din Piața Prundului a făurit o icoană mare a Sfântului Nicolae așa cum l-a zărit în noaptea aceea. Grabnic ajutor și minunat prieten la necaz.

Când Mamaia a terminat povestea, am constatat că și părinții noștri erau acolo, lângă noi, ascultând glasul firav al mamei lor. Am rămas tăcuți până când tata a început să cânte un colind, frumos tare, despre Noaptea minunată în care Hristos născându-se a făcut posibil ca oamenii să fie Sfinți. Așa, ca Sfântul Nicolae.

LBRIS

We know
books

LBRIS

We know
books

S-a stins de mult o parte din lumea ce ascultase povestea aceea. S-au îndreptat cuminți spre tihna din curtea crucilor din cetatea Sfântului Nicolae cel din Șchei. Copiii de atunci avem copii, și ei la rândul lor cresc copii. Numai Bunul Sfânt Nicolae nu îmbătrânește, nici nu pregetă să ne fie aproape. Despre viața lui vreau să ne povestim unii altora. Chiar dacă uneori suntem temători în noapte ori ne întristează zilele din viețile noastre.

Copiii mei, dragi cititori, nu voi renunța să vă spun povestea așa precum pot eu. Mergem împreună iarăși într-un mic sătuc de munte, acolo unde un preot tânăr și-a aflat într-o zi copiii de la școala de peste drum strânși pe treptele de lemn ale bisericuței – și ea de lemn, de lemn frumos geluit și așezat în liniștea satului de câteva sute de ani. Aveau o problemă pe care numai Părintele o putea rezolva. Nicușor, prietenul lor de când erau foarte mici, se îmbolnăvisese tare. Și înțeleseseră de la bunicii lor că acolo, în bisericuța lor, se afla o comoară. O icoană a Sfântului Nicolae cel Făcător de minuni! Și acum așteptau să vină Părintele să-i învețe cum să se roage icoanei aceluia...

Capitolul 1
Istoria cetății Patara
și copilăria celui care iubește copiii

Au intrat temători în bisericuța pe care o știau foarte bine. Părintele Ștefan era prietenul lor și cunoșteau toți că venise la ei în urmă cu ceva ani de la oraș. Știau și că citește mult și că îi place ce face. Dar mai ales că iubește lăcașul, pe care-l făcuse frumos și primitiv parcă numai pentru ei. Ei spuneau, când coborau în comună la școală, că au un sat de pitici, ascuns printre lespezile

mari din munte. Și că Părintele lor este un Înger într-o biserică pentru pitici. Ei erau numai 12 copii la biserica lor pentru că numai atâția trăiau în cătunul uitat de oameni. Părea că sunt pregătiți să înfrunte orice și se dovedeau curajoși.

Școala de peste drum fusese transformată într-un soi de dispensar și de acolo aflaseră cât de tare se lovise Nicușor când căzuse la vale, peste pietrele mari care străjuiau râul ce se umflase amenințător în urma ploilor din ultimele zile. Băiețelul alunecase și se lovise zdravăn la șold, și părea că va merge liniștit acasă, dar n-a fost așa. A rămas la pământ și ei au făcut din brațele lor un „scăunel” ca să-l poarte înapoi acasă. E drept că au întârziat la școală, dar nimeni nu i-a certat. Atât că Nicușor era acum cu febră și cei din dispensarul încropit pe fugă nu știau ce au de făcut cu un astfel de caz. Una dintre fetițe – Anuța – auzise limpede: „Numai Sfântul Nicolae îl poate ajuta pe copilul ăsta!” Și ea dăduse alarma peste echipa lor și făcuse tot ce putea să-l aducă pe Părintele în bisericuță. Nu, nu i-a fost greu tare, pentru că el locuia acolo, lângă bisericuța lor, și îndată ce a aflat i-a dat fetei în grijă să aducă „toată echipa”. Și acum intrau singuri, fără bunici și părinți, în lăcașul lor din munte.

De cum au ajuns au simțit miros de rugăciune. Tămâia era aprinsă și Părintele cu epitrahilul așezat tihnit la gât i-a întâmpinat zâmbind. „No, voinicilor, acum să-mi spuneți care vă este porunca?” Au bălmăjit prima dată un „sărut mâna, Părinte” și-au înțeles că Părintele Ștefan i-a îmbrățișat cu ochii lui albaștri sclipind prietenește. Anuța i-a spus că au nevoie de o rugăciune la Sfântul Nicolae pentru Nicușorul lor, și Părintele Ștefan s-a așezat lângă ei, pe podeaua acoperită cu țoluri albe, și s-a apucat să se roage împreună cu ei. Dar, curios, nu a scos nicio carte, ci după ce a dat Binecuvântarea și au rostit rugăciunile începătoare – le știau de la ora de religie – i-a îndemnat să spună în cuvintele lor ce anume poate să facă Sfântul Nicolae pentru ei.

Pe rând, toți au rostit un singur nume: Nicușor! Aveau convingerea că Sfântul știe deja ce anume cereau pentru prietenul lor.

Dacă i-ai fi întrebat de unde știi, nu cred că vreunul ți-ar fi dat un răspuns mulțumitor. Pur și simplu au văzut pe chipul Sfântului din icoana cea veche un zâmbet ca o fugă de fluture peste albul unui crin. Părintele însă i-a trezit din reverie. Și le-a spus:

– Ei, și cum v-a trecut vouă prin cap să veniți la Sfântul Nicolae?

Ionică, năstrușnicul grupului, a râs cu gura până la urechi și i-a răspuns:

– Nu ne-a trecut chiar la toți prin cap, ci numai prin urechi Anuței!

Și copiii i-au povestit râzând Părintelui ce auziseră de la ea cu privire la ajutorul Sfântului Nicolae. Părintele i-a liniștit și i-a întrebat iarăși:

– Bine, dar de ce ați crede că el poate ajuta așa, grabnic, de-a dreptul și sigur?

S-au sfătuit din ochi și-au zis:

– Păi nu e el cel care răspunde de copii în Rai?

Părintele a zâmbit și le-a răspuns:

– Vă asigur că toți Sfinții răspund pentru copii în Rai, dar da, Sfântul Nicolae mai tare decât toți. El cu Sfântul Stelian, care și are o icoană cu un bebeluș în brațe.

Și Părintele le-a arătat cum era icoana, iar ei s-au apropiat și s-au lămurit că așa era întocmai. Ionică a fost cel care a întrebat primul:

– Dar de ce, Părinte, e așa cu Sfântul Nicolae, cum de înțelege el mai bine decât ceilalți Sfinți copii?